Maakunnan tila
Katsaus Varsinais-Suomen kehitykseen

Kevät 2025

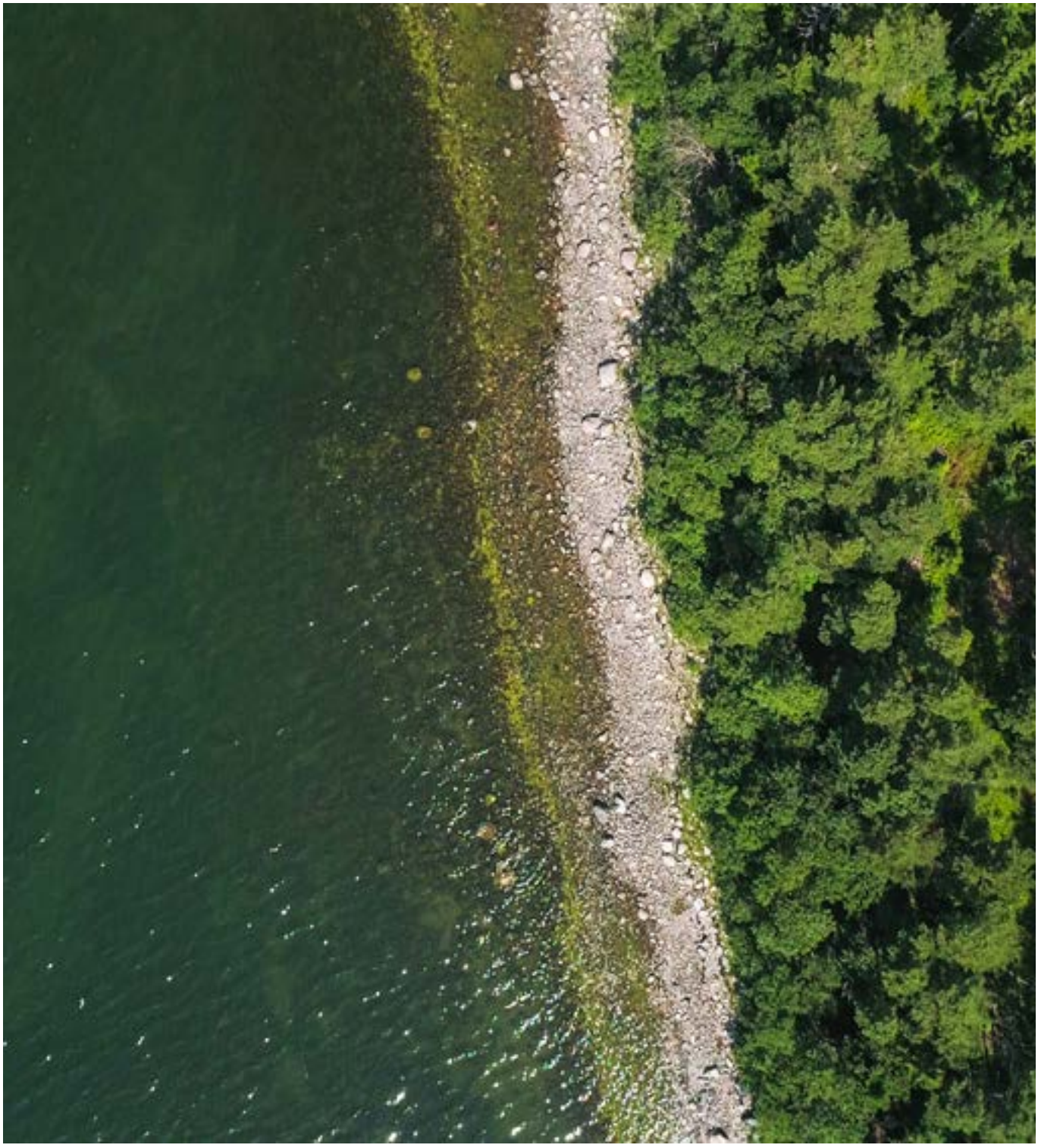

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

LOUNAISTIETO
Avoimesti

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

Maakunnan tila
Katsaus Varsinais-Suomen kehitykseen keväällä 2025

Varsinais-Suomen liitto
Turku 2025

Kannen kuva: Daniel Rönneberg/Wirestock

Varsinais-Suomen liitto
PL 273, 20101 Turku, Puh. (02) 210 0900
kirjaamo@varsinais-suomi.fi
www.varsinais-suomi.fi

Lyhyesti

Varsinais-Suomi vahvoilla uudessa maakuntien EVP-indeksissä

Sivuilla 4–7 tarkastellaan Varsinais-Suomen liitossa kehitetty uutta aluekehityksen mittaria. Maakuntien EVP-indeksi mahdollistaa maakuntien vertailun samanaikaisesti niiden elinvoimaisuuden, vetovoimaisuuden ja pitovoimaisuuden näkökulmista. Etelä-Suomen suuret maakunnat menestyvät maakuntien EVP-tarkastelussa selvästi parhaiten. Uusimaa on omalla tasollaan kärjessä, ja sen perässä tulevat Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi, jotka ovat niin ikään vahvoja kaikilla mittarin ulottuvuuksilla. Lisäksi Pohjanmaa menestyy vertailussa hyvin ennen kaikkea vahvan elinvoimaisuuden seurauksena. Kärkinelikon perässä maakunnat sijoittuvat melko tasaisesti. Heikoimmin EVP-vertailussa menestyvät Kymenlaakso, Kainuu ja Etelä-Savo.

Ukrainalaiset yhä muuttotilastojen kärjessä

Sivuilla 8–15 tarkastellaan Varsinais-Suomen viimeaikaista väestökehitystä. Maakunnan väestönkasvu on hidastunut vuodentakaisesta huipputasosta mutta on kuitenkin yhä huomattavan nopeaa. Varsinais-Suomen väestönkasvu on yksinomaa Turun seudun varassa, ja Turun seudulla väestönkasvu on keskittynyt hyvin voimakkaasti keskuskaupunkiin. Turun lisäksi muut ydinkaupunkiseudun kunnat ovat nopeimmin kasvavien joukossa. Huomionarvoista on, että Raisio on selvällä erolla maakunnan toiseksi nopeimmin kasvava kunta aiemmin nopeasti kasvaneen Kaarinan jäädessä neljänneksi. Varsinais-Suomen viimeaikainen nopea väestönkasvu on seurausta maahanmuuton nopeasta kasvusta ukrainalaisten saadessa kotikuntaoikeuksia maakunnassa. Eurooppalaisten maahanmuuttajien määrä on kuitenkin pienentynyt merkittävästi viimevuotisesta huipputasosta, vaikka Aasiasta tulevien maahanmuuttajien määrä on säilynyt korkeana.

Työllisyystilanteessa orastavia merkkejä paremmasta

Sivuilla 17–23 tarkastellaan Varsinais-Suomen työllisyystilanteen kehitystä epävarman taloustilanteen varjossa. Työllisyyskehityksen heikkeneminen on jatkunut kevään aikana, mutta sekä työllisyysasteen että työttömyysasteen trendikehityksessä havaitaan varovainen muutos parempaan. Vaikka työllisyys ei ole alkanut kasvaa, ennustetaan työ- ja elinkeinoministeriön lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteessa työllisyyden kääntyvän kasvuun ja työttömien työnhakijoiden määrän kääntyvän laskuun vuonna 2026.

Varsinais-Suomi vahvoilla uudessa maakuntien EVP-indeksissä

Aluekehityksen tarkastelussa huomio on viime vuosina keskittynyt kuntien elinvoimaan, vetovoimaan ja pitovoimaan. Näiden ilmiöiden tarkastelemiseksi konsulttitoimisto FCG ja sen osana toimiva MDI ovat yhdessä kehittäneet elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksin (EVP-indeksi). Kuntien EVP-indeksin rinnalle on Varsinais-Suomen liitossa kehitetty uusi maakuntien EVP-indeksi, jonka avulla voidaan syventää aluekehityksen tilannekuvaa ja vertailla maakuntien potentiaalia aluekehityksen eri näkökulmista. Maakuntien EVP-indeksiä tullaan hyödyntämään myös Varsinais-Suomen maakuntastrategian seurannassa.

Maakuntien EVP-indeksi on yhdistelmä kolmesta erillisestä indeksistä: elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksistä, joista jokainen pohjautuu kymmeneen eri muuttujaan. Elinvoimaindeksissä korostuu alueen kovat elinvoimatekijät, kuten aluetalous, työllisyys, yritystoiminta ja T&K-menot. Vetovoimaindeksissä painottuvat alueen houkuttelevuutta maakunnan ulkopuolella kuvaavat muuttujat. Pitovoimaindeksissä puolestaan korostuvat alueen sisäiset houkuttelevuustekijät, kuten elämänlaatu, palvelut ja asukkaiden kiinnittyminen alueeseen. EVP-indeksi on näiden kolmen eri näkökulman keskiarvo, ja se tarjoaa laajan ja kokonaisvaltaisen aluekehityksen tilannekuvan.

Vuoden 2025 EVP-vertailussa Uusimaa on selvästi vahvin Suomen maakunnista 82 indeksipisteellä. Uudenmaan perässä kärkeen nousee kolme tasavahvaa maakuntaa: Pirkanmaa (59 pistettä), Varsinais-Suomi (56 pistettä) ja Pohjanmaa (55 pistettä). Aluekehityksen vertailuissa perinteisesti vahvat maakunnat pärjäävät siis myös maakuntien EVP-tarkastelussa. Pohjois-Pohjanmaa sijoittuu viidenneksi 43 pisteellä, ja sen perässä tulevat muut maakunnat melko tasaisesti noin 30–40 indeksipisteellä. EVP-vertailussa heikoimmin menestyy Kymenlaakso 21 indeksipisteellä.

Elinvoima-, vetovoima- ja pitovoimaindeksien erillisessä tarkastelussa maakuntien järjestys on hyvin samankaltainen. Vaikka pieniä eroja maakuntien sijoituksessa esiintyy, ovat elinvoimaisimmat maakunnat tyypillisesti myös vetovoimaisimpien ja pitovoimaisimpien joukossa. Tämä korostaa aluekehityksen eri ulottuvuuksien kytkeytyneisyyttä toisiinsa. Maakunnan elinvoima kasvattaa sen vetovoimaa, pitovoima kasvattaa elinvoimaa ja niin edelleen. Maakuntien sijoittumisessa ja indeksipisteiden suhteissa havaittavat erot ovat kuitenkin mielenkiintoisia.

Uusimaa sijoittuu kaikkien EVP-osaindeksien kärkeen. Kuitenkin pitovoimaindeksillä mitattuna Uudenmaan etumatka muihin on huomattavasti vähäisempi elinvoima- ja vetovoimaindeksiin verrattuna. Pitovoimaindeksin osalta maakuntien sijoittuminen on muutenkin muita indeksejä tasaisempaa. Kärkinelikon järjestys muuttuu hieman eri indeksien välillä. Pohjanmaa nousee elinvoimaindeksissä toiselle sijalle, kun Etelä-Pohjanmaa puolestaan nousee pitovoimassa Pohjanmaan ohi neljänneksi. Varsinais-Suomi sijoittuu kolmanneksi kaikkien muiden indeksien osalta paitsi elinvoimassa, jossa sijoitus on neljäs. Joidenkin maakuntien osalta veto- ja pitovoiman välillä on suurtakin vaihtelua. Esimerkiksi Etelä-Karjala on varsin vetovoimainen, vaikka se sijoittuu pitovoimassa viimeiseksi. Toisaalta Etelä-Pohjanmaa näyttäytyy hyvin pitovoimaisena, vaikka sen sijoitus vetovoimassa on heikko.

EVP-indeksin muodostaminen

EVP-indeksi ei ole absoluuttinen aluekehityksen mittari, vaan se tarkastelee maakunnan sijoittumista suhteessa muihin maakuntiin. Indeksin jokaisessa muuttujassa maakunnat asetetaan järjestykseen niin, että parhaiten menestyvä maakunta saa pistemäärän 100 ja heikoimmin menestyvä pistemäärän 0. Muut maakunnat skaalataan näiden väliin niiden saamien muuttujan arvojen mukaisesti. EVP-indeksin pistemäärä on kaikkien muuttujien pistemäärien keskiarvo. Jos maakunta olisi jokaisessa muuttujassa maan kärjessä, se saisi indeksissä 100 pistettä. Vastaavasti jokaisen muuttujan vertailussa hännille jäänyt saisi indeksissä 0 pistettä. Näin ollen parhaiten sijoittuville maakunnilla kasaantuu indeksin muuttujien kärkisijoja ja heikosti pärjääville maakunnille kasaantuu indeksissä heikkoja sijoituksia.

EVP-indeksi muodostuu seuraavien muuttujien uusimmista saatavilla olevista tiedoista (tilastovuosi tai -vuodet suluissa).

Elinvoimaindeksi

1. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste (2024)
2. Avoimen sektorin osuus alueen työpaikoista (2023)
3. Yksityisen sektorin työpaikkamuutos kolmen viimeisen tilastovuoden aikana (2021–2023)
4. BKT asukasta kohden (2022)
5. TK-menot asukasta kohden laskettuna (2023)
6. Asukkaiden käytettävissä olevat nettotulot (2023)
7. Väestön koulutustasomittain (2023)
8. Yritystiheys 1000 asukasta kohden laskettuna (2023)
9. Taloudellinen huoltosuhde (2023)
10. Kansallinen terveysindeksi (2021–2023)

Vetovoimaindeksi

1. Maakuntien välinen tulomuutto kolmen viimeisen tilastovuoden aikana % (2021–2023)
2. Maahanmuutto Suomeen kolmen viimeisen tilastovuoden aikana % (2021–2023)
3. Väestönmuutos kolmen viimeisen tilastovuoden aikana % (2022–2024)
4. Väestönmuutos Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan % (2024–2045)
5. Väestöllinen huoltosuhde (2024)
6. Vieraskielisten osuus väestöstä (2024)
7. Valmistuneiden asuntojen määrä suhteessa 10 000 asukkaaseen kolmen viimeisen tilastovuoden aikana (2022–2024)
8. Yöpymisten absoluuttinen määrä (2024)
9. Korkeakoulujen kaikkien hakijoiden määrä (2024)
10. Vieraskielisten uusien opiskelijoiden osuus kaikista uusista opiskelijoista (2023)

Pitovoimaindeksi

1. Maakuntien välinen lähtömuutto kolmen viimeisen tilastovuoden aikana % (2021–2023)
2. Maastamuutto Suomesta kolmen viimeisen tilastovuoden aikana % (2021–2023)
3. Vapaa-ajan asuntojen määrä suhteessa 1000 vakituiseen asukkaaseen (2024)
4. Ylemmän korkeakoulututkinnon ja AMK-tutkinnon suorittaneiden jääminen koulutusmaakuntaan kolme vuotta valmistumisen jälkeen (2022)
5. 18–64-vuotiaiden ulkomaan kansalaisten työllisyysaste (2023)
6. Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus kolmen viimeisen tilastovuoden aikana (2018–2022)
7. Koulunkäynnistä pitävien osuus 4. ja 5. luokan oppilaista kolmen viimeisen tilastovuoden aikana (2019–2023)
8. Kirjastolainat per asukas (2024)
9. Myydyt teatteriliput 100 asukasta kohti kolmen viimeisen tilastovuoden aikana (2021–2023)
10. Kestävän liikenteen YKR-vyöhykkeillä asuvien osuus koko maakunnan väestöstä (2023)

Maakuntien EVP-indeksi

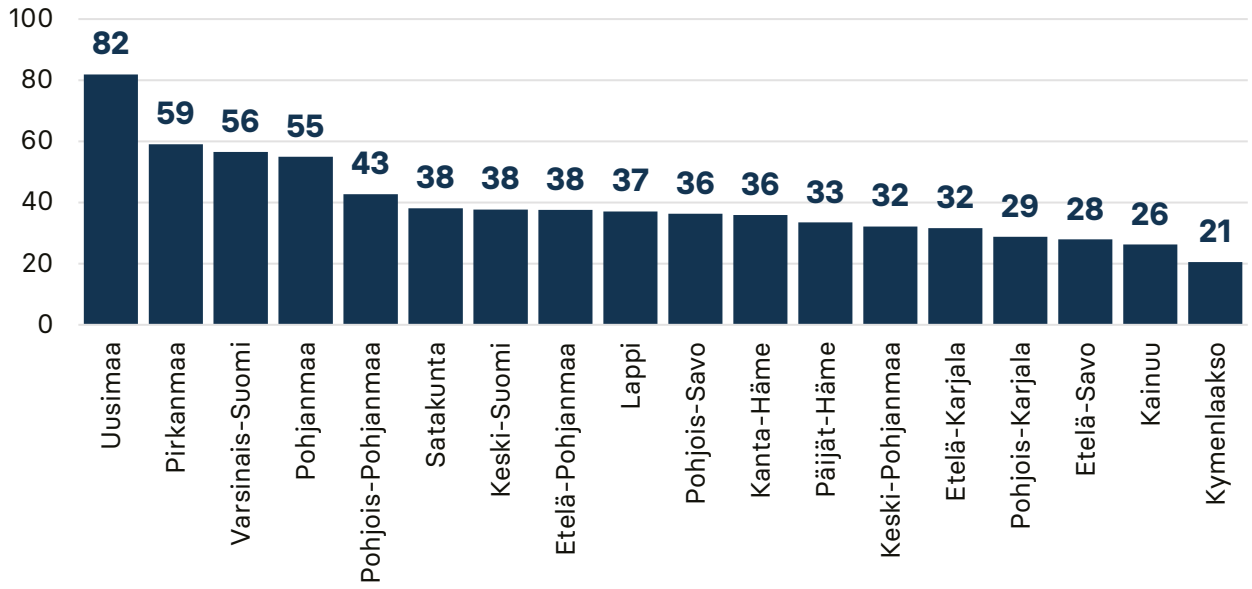

Kuva 1. Maakuntien EVP-indeksi 2025.

Maakuntien elinvoimaindeksi

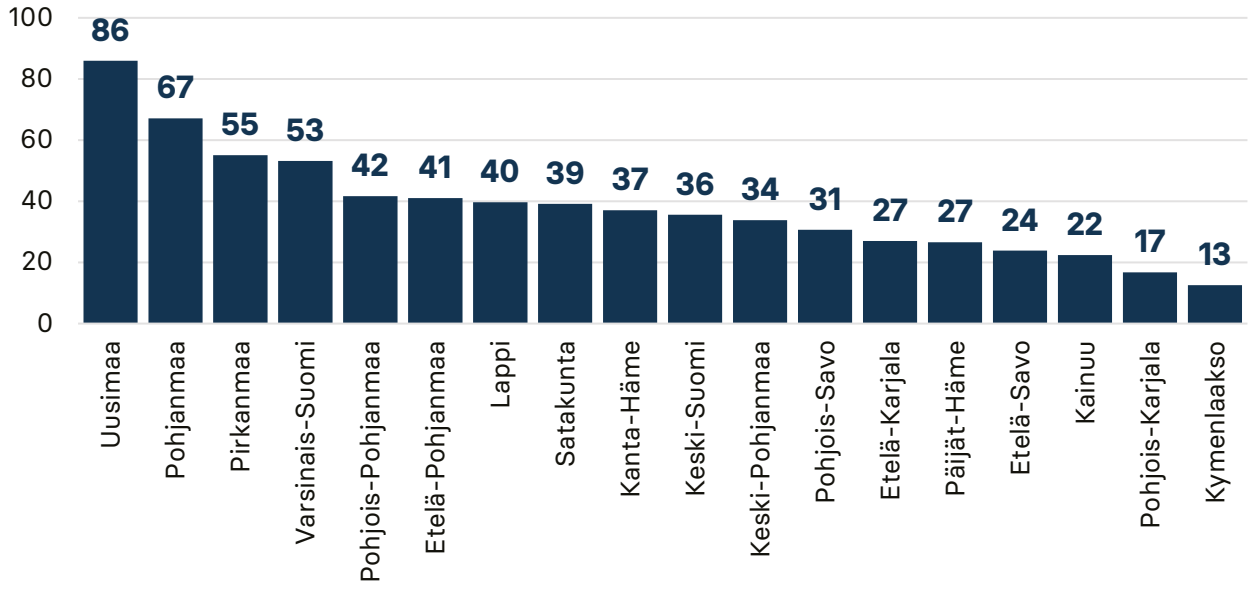

Kuva 2. Maakuntien elinvoimaindeksi 2025.

Maakuntien vetovoimaindeksi

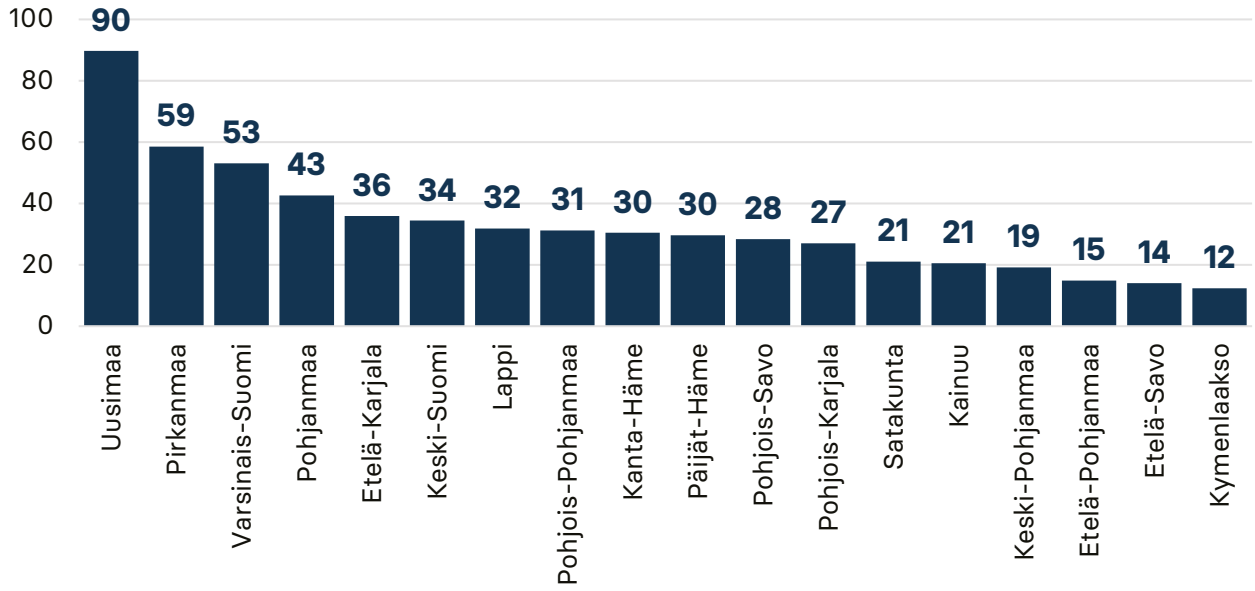

Kuva 3. Maakuntien vetovoimaindeksi 2025.

Maakuntien pitovoimaindeksi

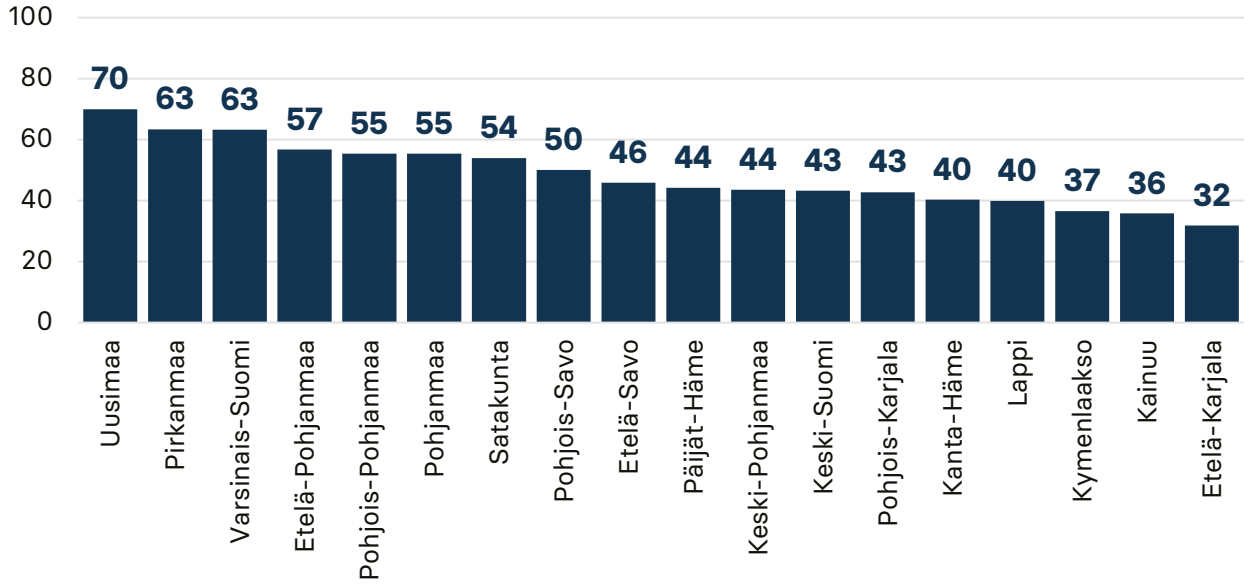

Kuva 4. Maakuntien pitovoimaindeksi 2025.

Ukrainalaiset yhä muuttotilastojen kärjessä

Varsinais-Suomen asukasluku oli huhtikuun 2025 lopussa 495 261, mikä on 3 759 asukasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Maakunnan väestönkasvu on hidastunut vuodentakaisesta huipputasosta mutta on kuitenkin yhä korkeammalla tasolla kuin esimerkiksi koronapandemian aikana.

Varsinais-Suomen väestönkasvu on yksinomaa Turun seudun varassa. Turun seutukunta kasvoi yli 4 000 asukkaalla huhtikuussa 2025 verrattuna vuotta aiempaan ajankohtaan. Turun seudulla väestönkasvu on myös keskittynyt hyvin voimakkaasti keskuskaupunkiin, sillä tällä hetkellä lähes 90 % seudun väestönkasvusta syntyy Turun kaupungissa. Turun väestönkasvu ei ole myöskään hidastunut yhtä nopeasti kuin koko maakunnassa. Turun lisäksi muut ydinkaupunkiseudun kunnat ovat nopeimmin kasvavien joukossa. Huomionarvoista on, että Raisio on selvällä erolla maakunnan toiseksi nopeimmin kasvava kunta aiemmin nopeasti kasvaneen Kaarinan jäädessä neljänneksi. Väestönkasvu on hiipunut laajasti koko maakunnassa, ja väestöä menettäviä kuntia on maakunnassa jo enemmän kuin kasvukuntia.

Varsinais-Suomen viimeaikainen nopea väestönkasvu on seurausta maahanmuuton nopeasta kasvusta ukrainalaisten saadessa kotikuntaoikeuksia maakunnassa. Maahanmuutto on vähentynyt selvästi viime vuodenvaihteen huippulukemista, mutta on yhä huomattavan korkealla tasolla. Edellisen vuoden aikana Varsinais-Suomi on saanut muuttovoittoa ulkomailta noin 4 000 henkilön verran. Eurooppalaisten maahanmuuttajien määrä on pienentynyt merkittävästi viimevuotisesta huipputasosta, mutta Aasiasta tulevien maahanmuuttajien määrä on säilynyt korkeana ja on saavuttamassa Euroopasta tulevan muuttoliikkeen tasoa. Selvästi eniten muuttovoittoa Varsinais-Suomi sai viime vuonna Ukrainasta, mutta useimmat muut kärkimaat ovat Etelä- ja Kaakkois-Aasiassa.

Maan sisäisessä nettomuutossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vakka-Suomen ja Loimaan seudun muuttovetovoima on kuitenkin kohentunut jonkin verran viime vuoden aikana, kun Salon seudulla muuttovetovoima on puolestaan laskenut. Siitä huolimatta Turun seutua lukuun ottamatta kaikki muut seutukunnat ovat muuttotappioalueita. Luonnollinen väestönmuutos on ollut samalla tasolla jo yli kahden vuoden ajan. Syntyvyys ei ole noussut, mutta syntyvyyden lasku näyttää kuitenkin pysähtyneen vuoden 2022 lopussa.

Varsinais-Suomen väestön alueellinen jakautuminen (henkilöä)

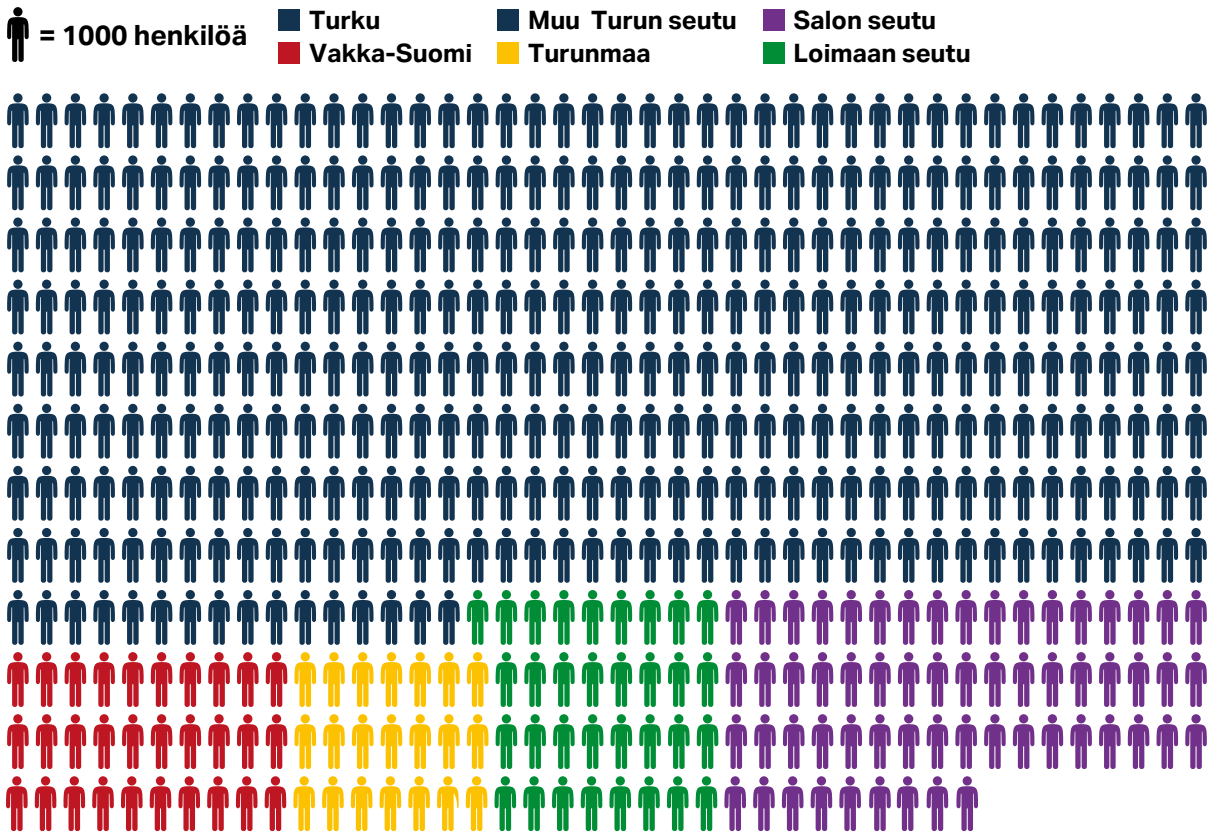

Kuva 5. Varsinais-Suomen väestön jakautuminen alueittain 30.4.2025. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutos huhtikuussa 2025 (henkilöä)

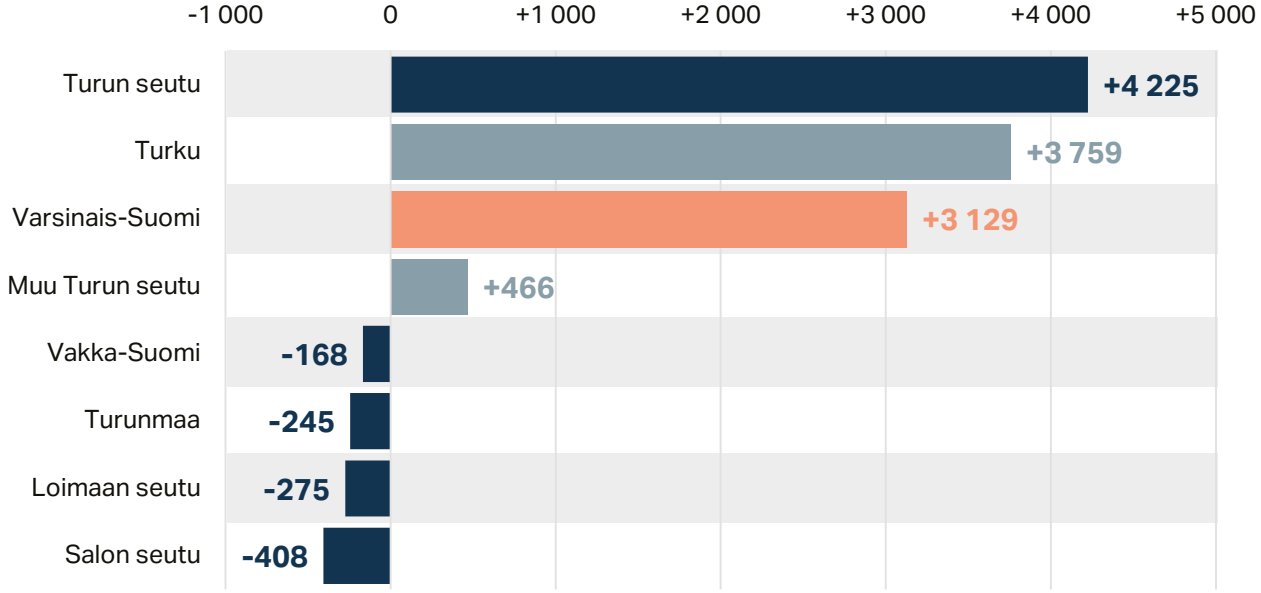

Kuva 6. Väestömuutos Varsinais-Suomessa huhtikuussa 2025 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

Asukasluvun vuosimuutos huhtikuussa 2025 (henkilöä)

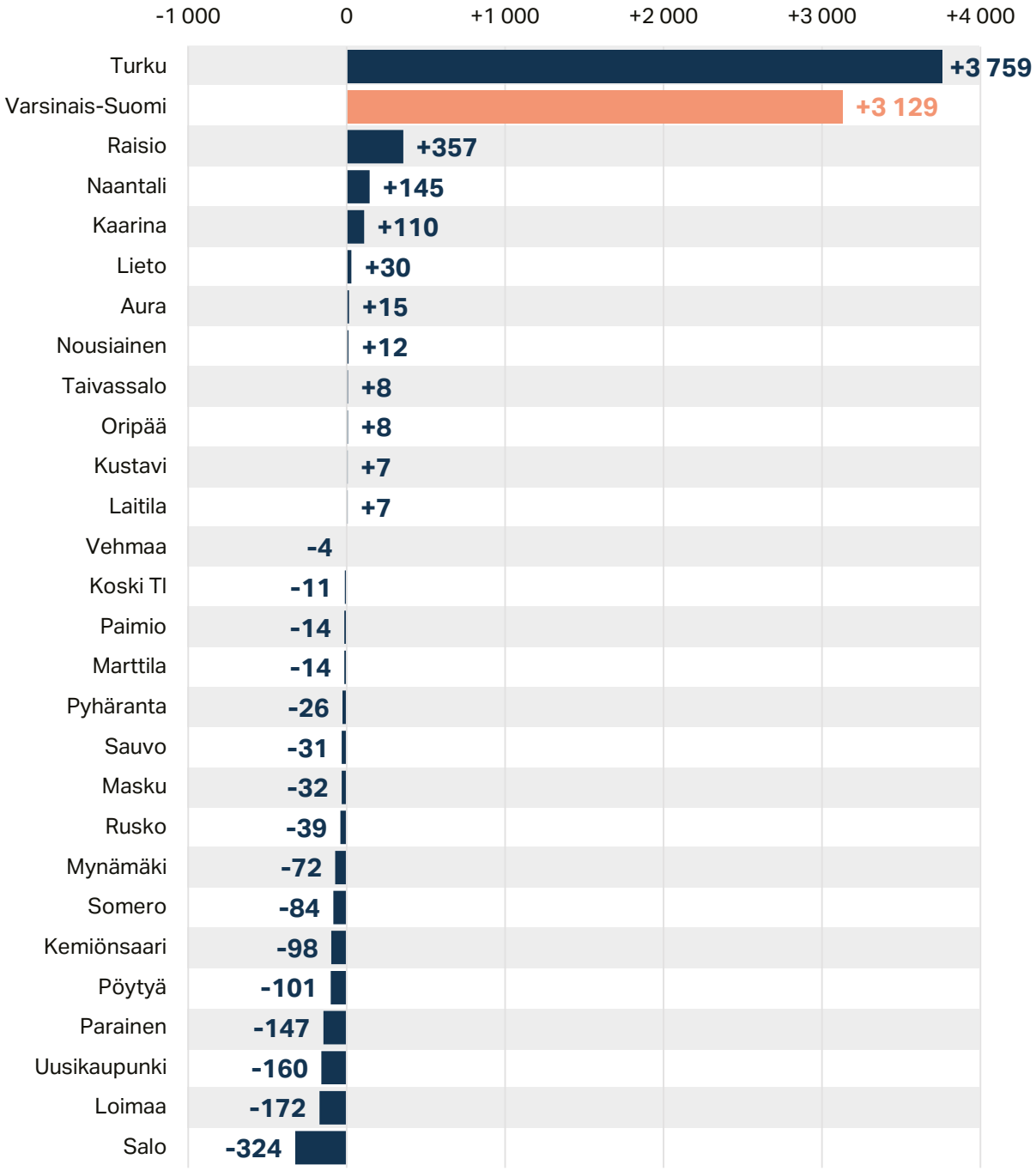

Kuva 7. Väestömuutos Varsinais-Suomen kunnissa huhtikuussa 2025 edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

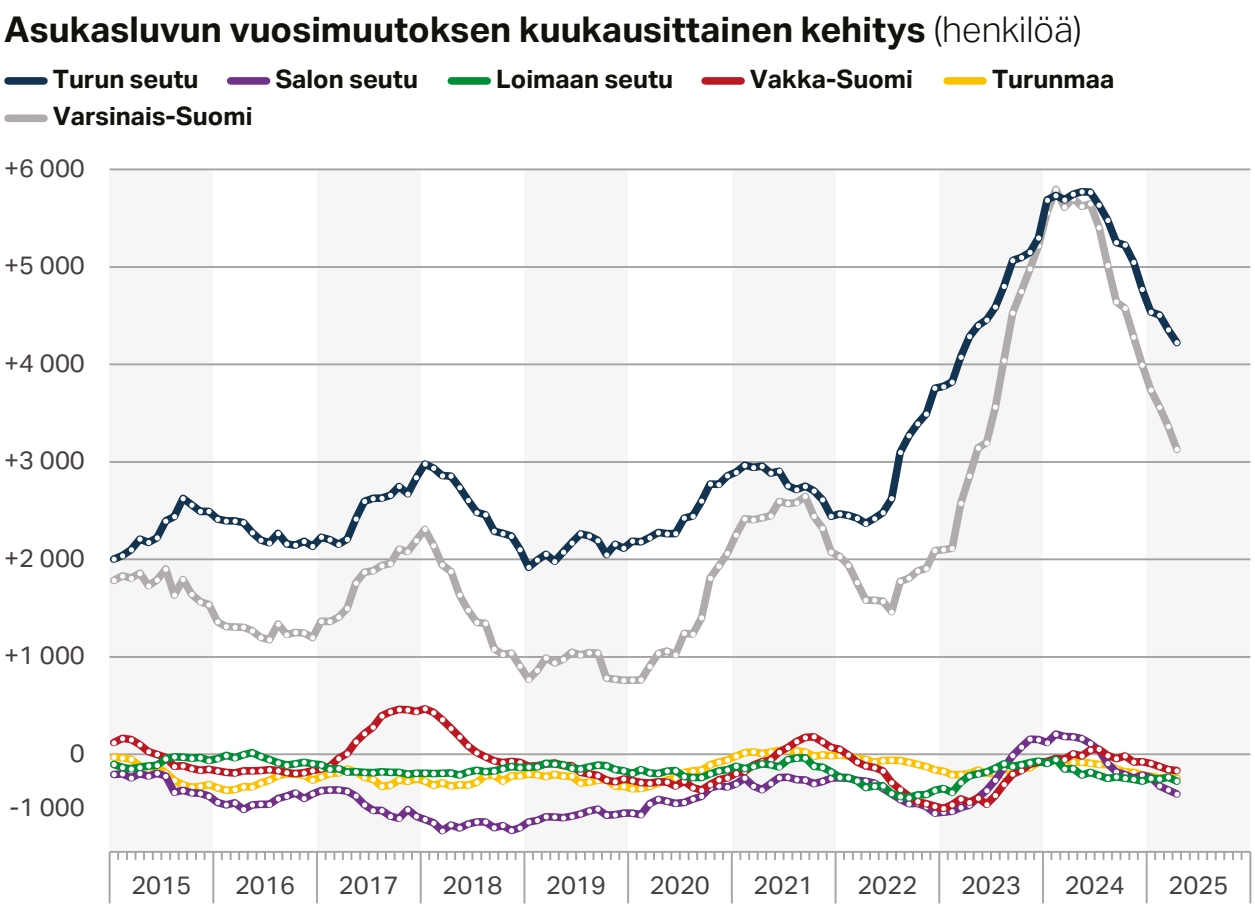

Kuva 8. Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys seutukunnittain Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus.

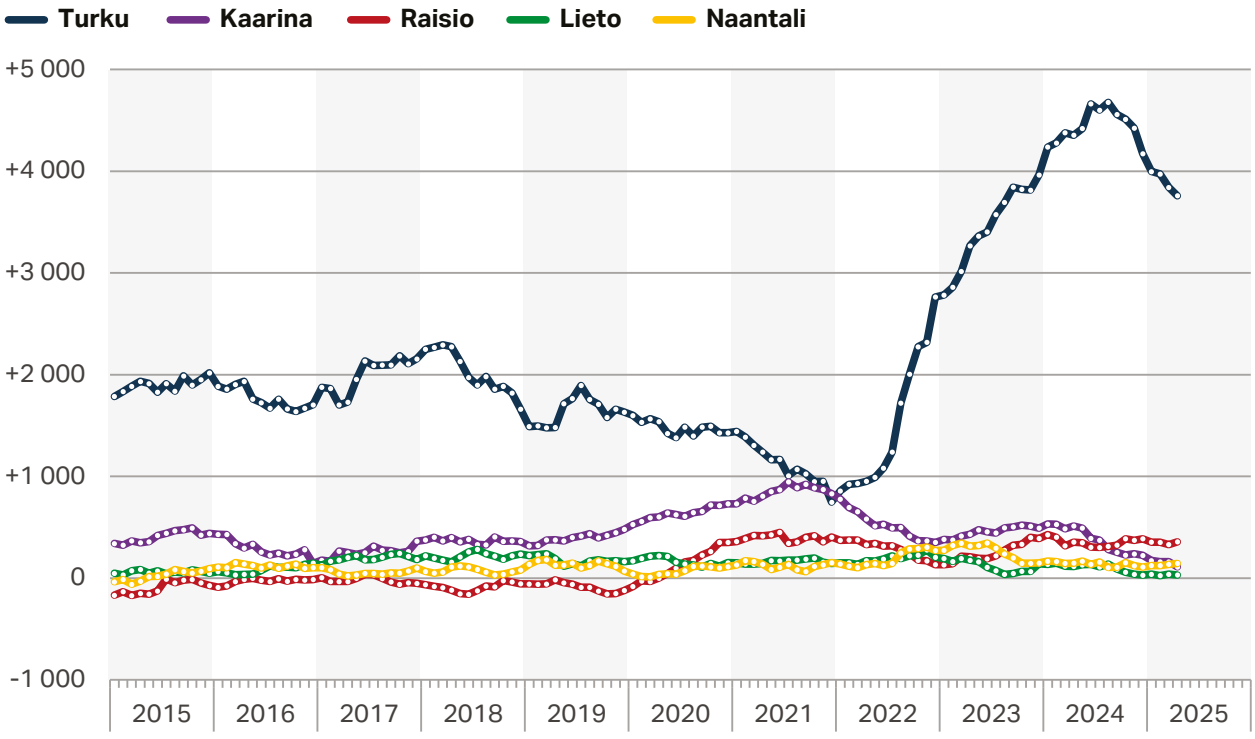

Kuva 9. Asukasluvun vuosimuutoksen kuukausittainen kehitys kunnittain Turun ydinkaupunkiseudulla. Tietolähde: Tilastokeskus.

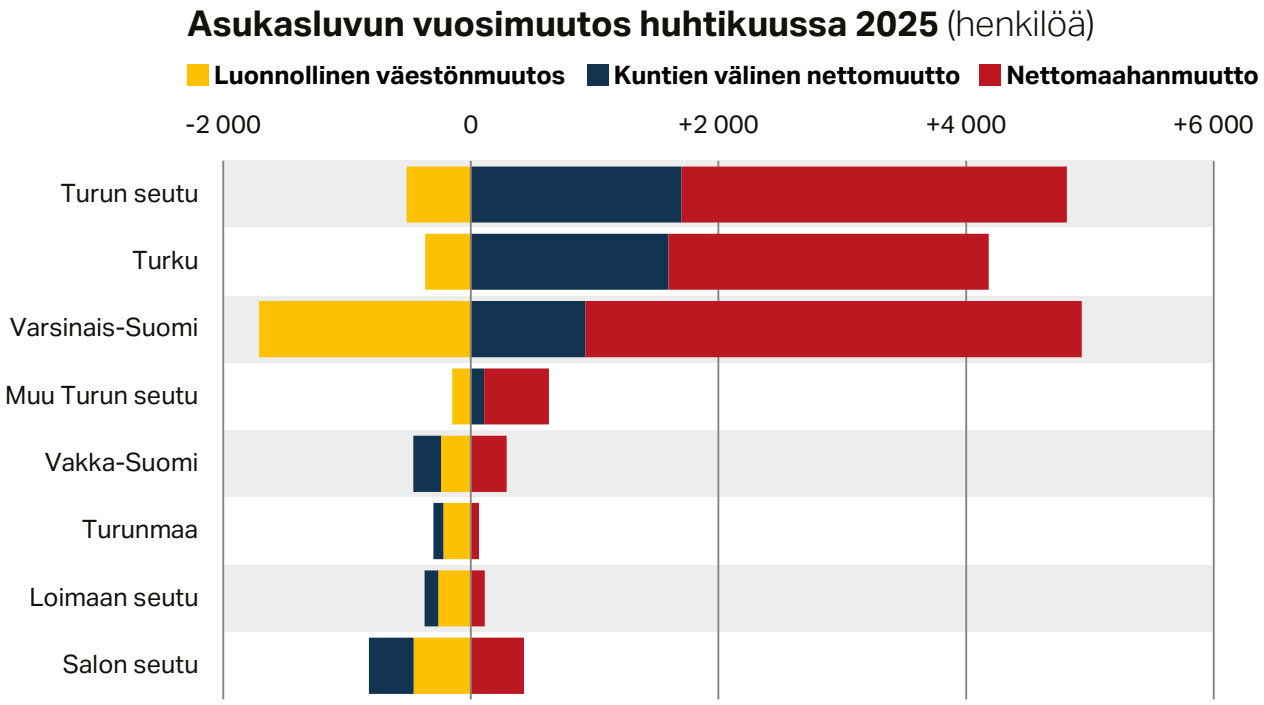

Kuva 10. Asukasluvun vuosimuutoksen rakenne huhtikuussa 2025. Tietolähde: Tilastokeskus.

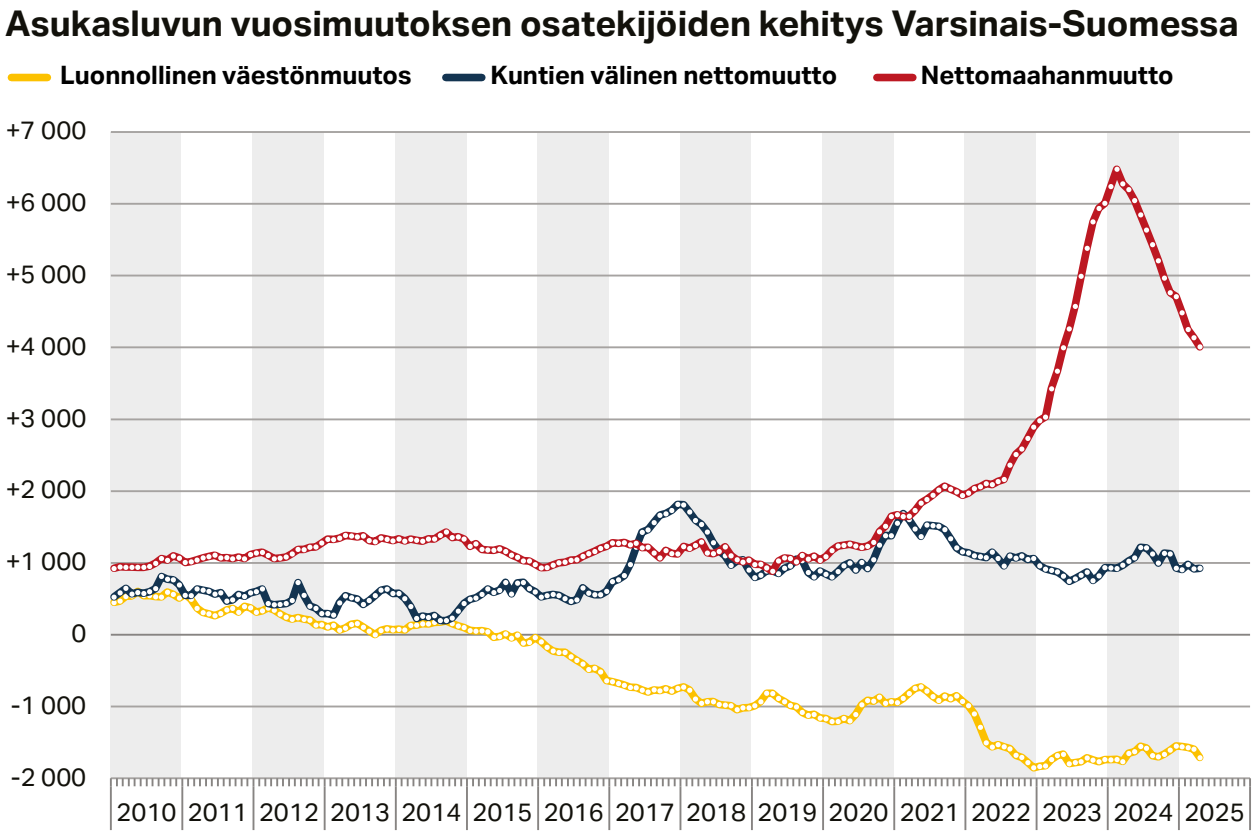

Kuva 11. Asukasluvun vuosimuutoksen osatekijöiden kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus.

Maan sisäisen nettomuuton vuosisumman kehitys kuukausittain (henkilöä)

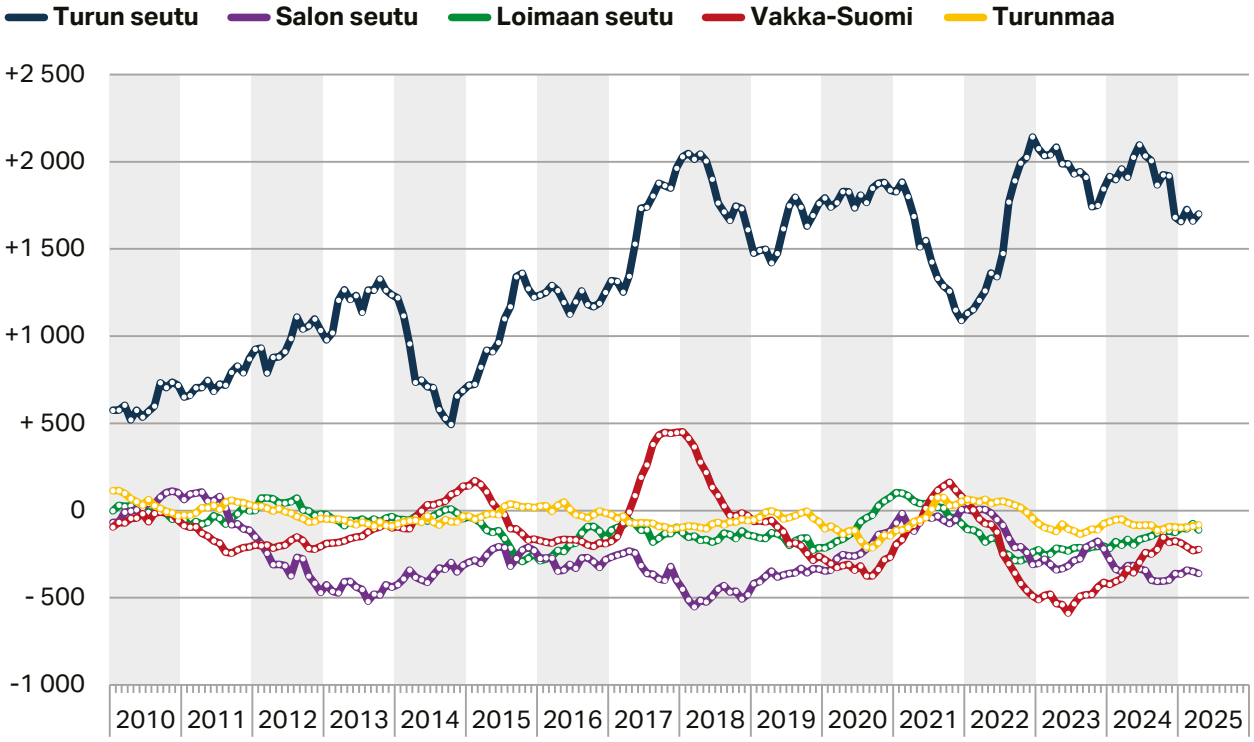

Kuva 12. Maan sisäisen nettomuuton kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Luvut kuvaavat vuosimuutosta, jossa kullekin kuukaudelle on laskettu yhteen edellisen vuoden muuttovoitto tai -tappio.

Nettomaahanmuuton vuosisumman kehitys kuukausittain (henkilöä)

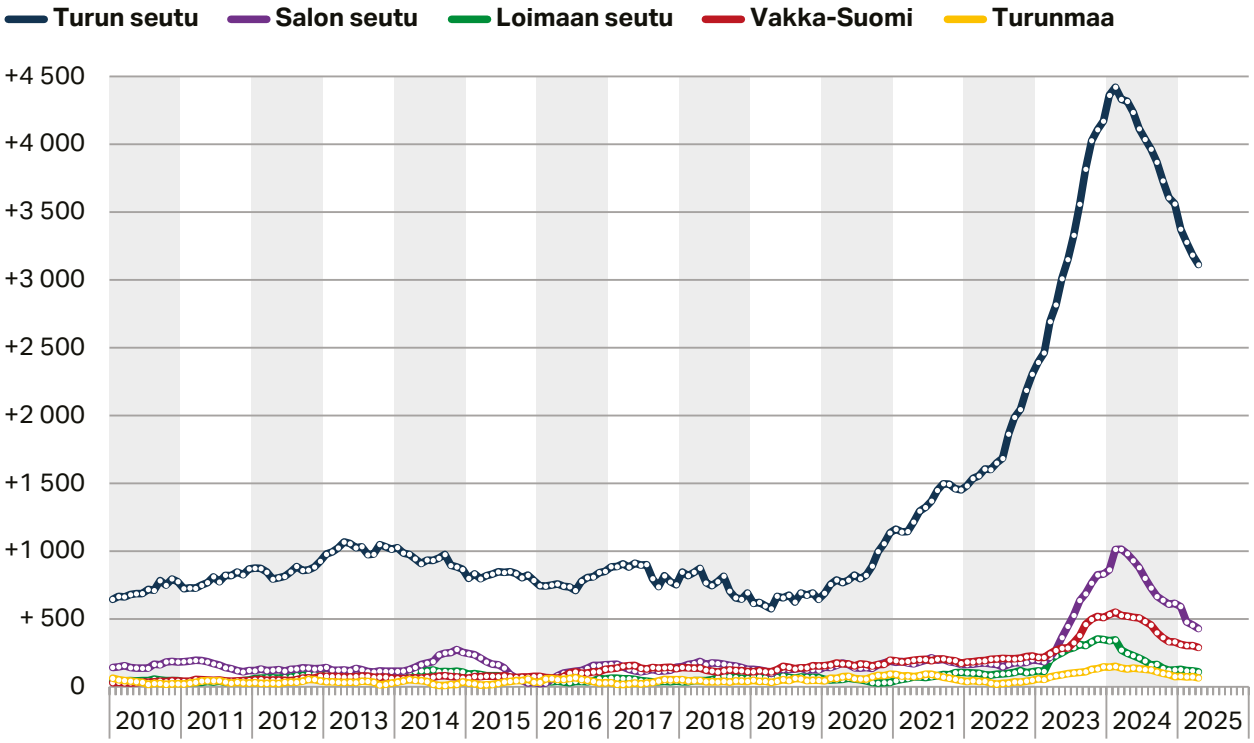

Kuva 13. Nettomaahanmuuton kuukausittainen kehitys Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Luvut kuvaavat vuosimuutosta, jossa kullekin kuukaudelle on laskettu yhteen edellisen vuoden muuttovoitto tai -tappio.

Nettomaahanmuutto Varsinais-Suomeen vuonna 2024

(Maat, joista tuli eniten muuttovoittoa)

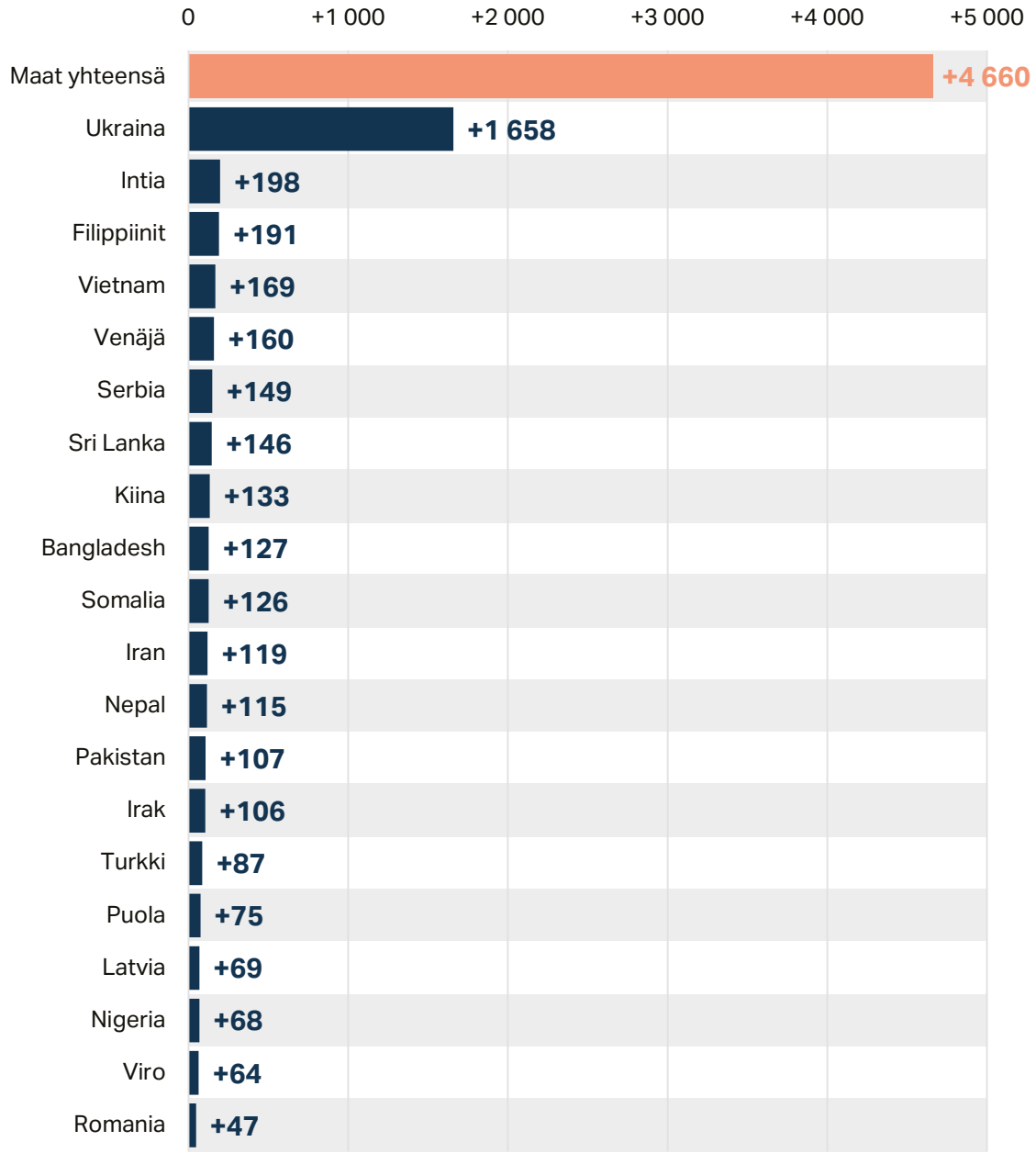

Kuva 14. Varsinais-Suomen saama nettomaahanmuutto maittain vuonna 2024. Tietolähde: Tilastokeskus. Mukana on 20 maata, joista tuli eniten muuttovoittoa.

Maahanmuutto Varsinais-Suomeen maanosittain (henkilöä)

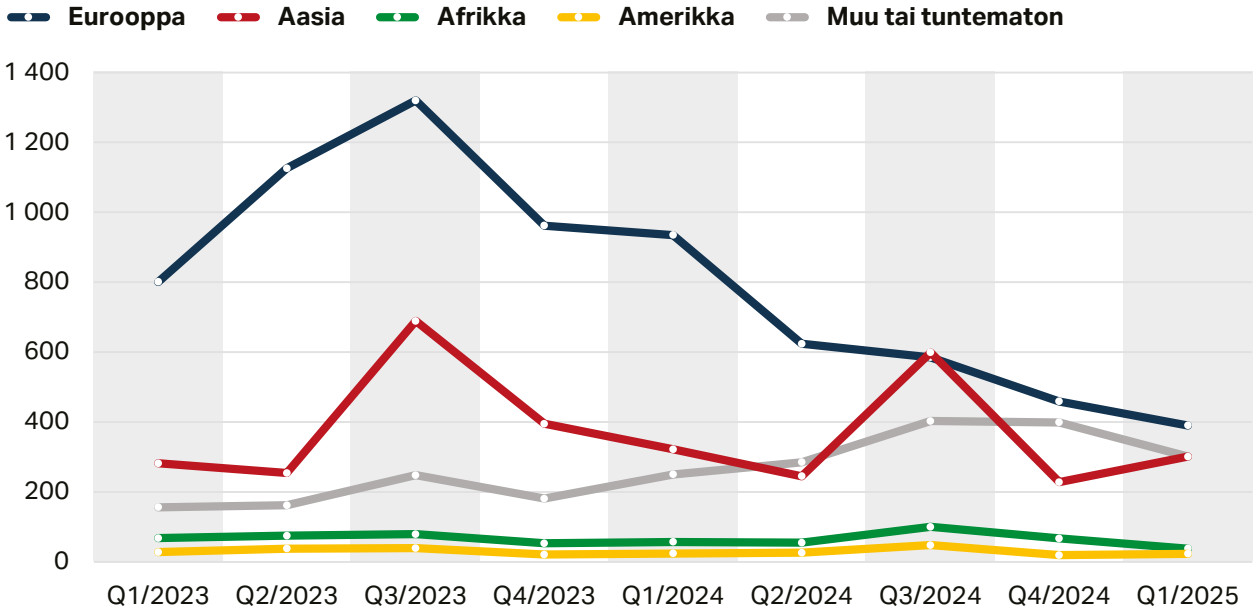

Kuva 15. Varsinais-Suomeen suuntautuvan maahanmuuton kehitys lähtömaanosittain. Tietolähde: Tilastokeskus.

Työllisyystilanteessa orastavia merkkejä paremmasta

Varsinais-Suomeen työllisyysasteen trendiluku oli vuoden kolmannella neljänneksellä 72,3 %, mikä oli 0,7 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Työllisyysasteen trendikehitys on laskenut voimakkaasti sekä Varsinais-Suomessa että koko maassa. Varsinais-Suomen osalta työllisyysasteen trendinomainen lasku on kuitenkin hitaasti taittumassa, eikä työllisyysaste alene enää yhtä nopeasti kuin aiemmin.

Myös työttömyysasteen kasvu on jatkunut Varsinais-Suomessa, ja huhtikuussa 2025 työttömyysasteen kasvuprosentti oli maan korkeimpia. Toisaalta työttömyys ei Varsinais-Suomessa ole noussut yhtä korkealle tasolle kuin koko maassa, ja esimerkiksi Uudenmaan ja Pirkanmaan työttömyysaste on selvästi korkeampi. Samoin kuin työllisyysasteen kohdalla työttömyysasteen kehitystrendin kasvu näyttää hidastuvan sekä Varsinais-Suomessa että koko maassa.

Alueellisesti tarkasteltuna Varsinais-Suomen seutukuntien viimeaikainen työttömyyskehitys on ollut selvästi vakainta Turunmaalla. Turunmaa on ainoa seutukunta, jossa työttömyysaste laski huhtikuussa ja jonka työttömyysasteen trendikehitys ei ole lähtenyt merkittävään kasvuun. Muissa seutukunnissa työttömyysaste on noussut vuoden 2022 tasosta yli kahdella prosenttiyksiköllä. Työttömyysasteen kasvu oli huhtikuussa nopeinta Turussa, Salossa ja Somerolla. Pyhärannassa, Laitilassa, Oripäässä ja Kemiönsaaressa työttömyysaste oli puolestaan laskussa.

Työ- ja elinkeinoministeriön tänä keväänä julkaiseman lyhyen aikavälin työmarkkinaennuste ennakoi ensi vuodelle työllisyyden kasvua, mutta pitkäaikaistyöttömyys uhkaa kohota korkeaksi. Talouden epävarmuus on viivästyttänyt työmarkkinoiden tälle vuodelle odotettua käännettä parempaan. Ennusteen mukaan työllisyys kasvaa vuonna 2026 ja työttömien työnhakijoiden määrä kääntyy laskuun. Työllisyyden kasvu jatkuu vuonna 2027. Väestönkasvun ja maahanmuuton seurauksena myös työvoima on kasvanut nopeasti. TEM:n mukaan tämä voi johtaa siihen, että työttömien määrän ennakoidaan laskevan vain hitaasti lähivuosina.

Työllisyysasteen kehitys (%, 15–64-vuotiaat, trendikehitys paksulla viivalla)

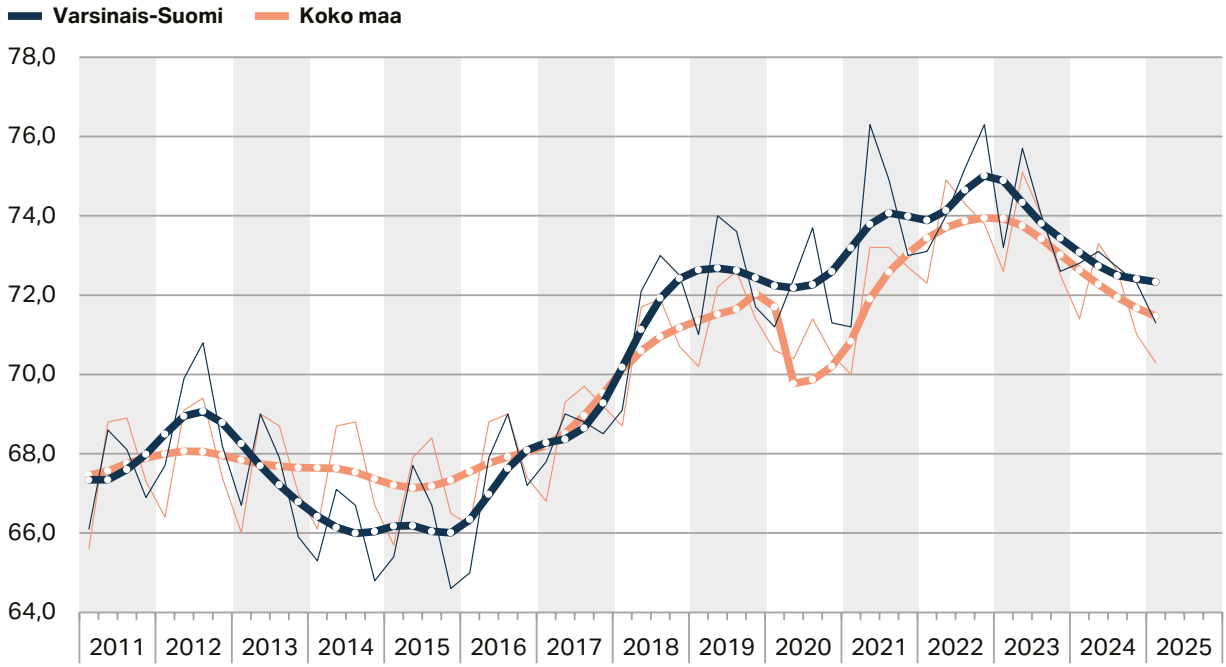

Kuva 16. Varsinais-Suomen ja koko maan työllisyysasteen trendikehitys. Tietolähde: Tilastokeskus. Paksu viiva kuvaa työllisyysasteen kausitasoitettua ja ohut viiva alkuperäistä aikasarjaa.

Työllisyysasteen trendiluku (Q1/2025, %)

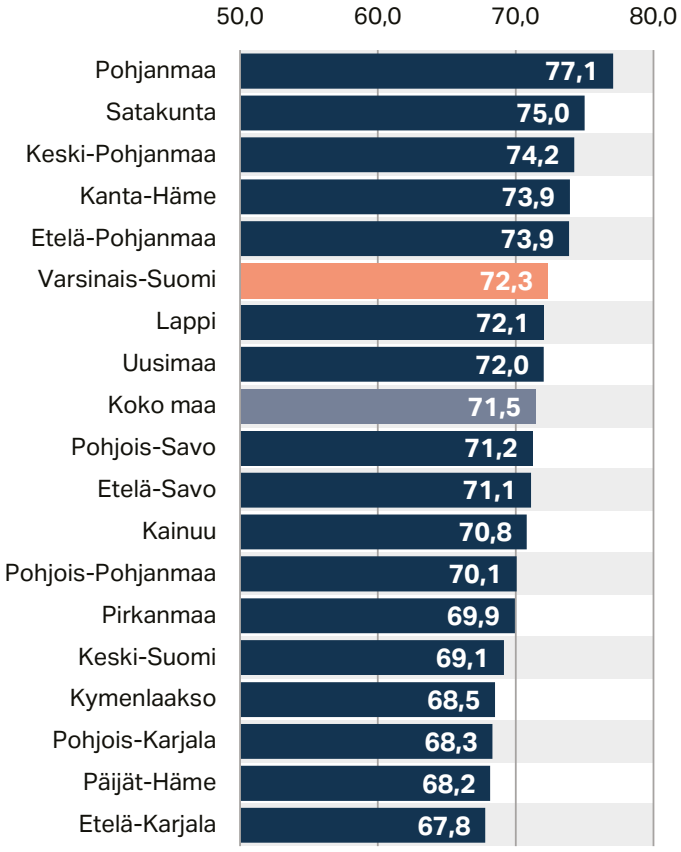

Työllisyysasteen trendin vuosimuutos
(Q1/2024 – Q1/2025, %-yks.)

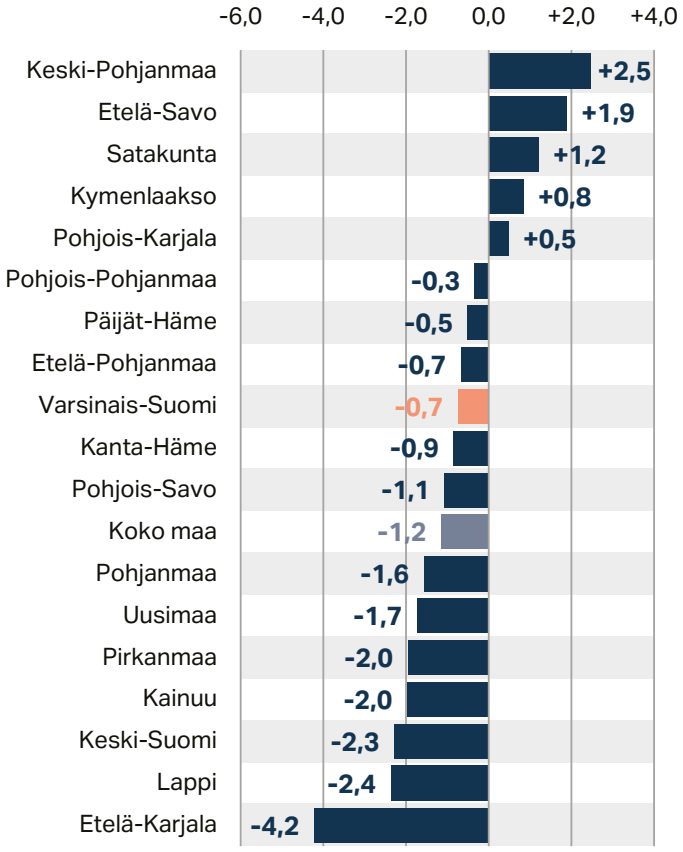

Kuva 17. Työllisyysaste vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä ja työllisyyssateen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: Tilastokeskus.

Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa

(henkilöä, trendikehitys paksulla viivalla)

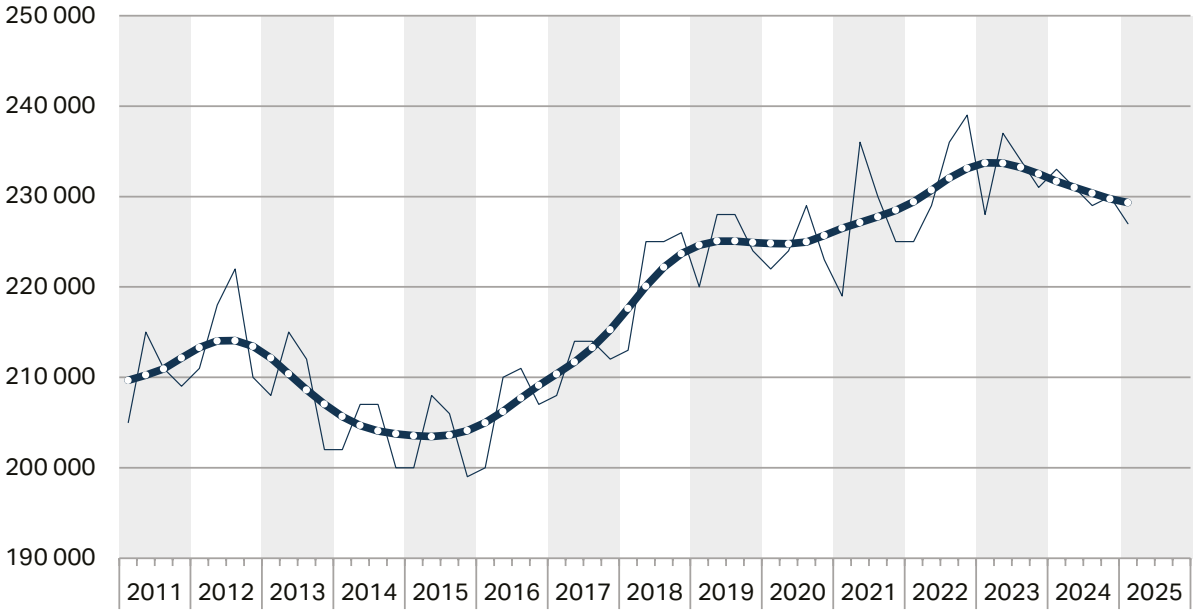

Kuva 18. Työllisten määrän kehitystrendi Varsinais-Suomessa. Tietolähde: Tilastokeskus. Paksu viiva kuvaa työllisyysasteen kausitasoitettua ja ohut viiva alkuperäistä aikasarjaa.

Työllisten määrän muutos vuoden 2015 tasoon verrattuna

(Q1/2025 vuosikeskiarvo, henkilöä)

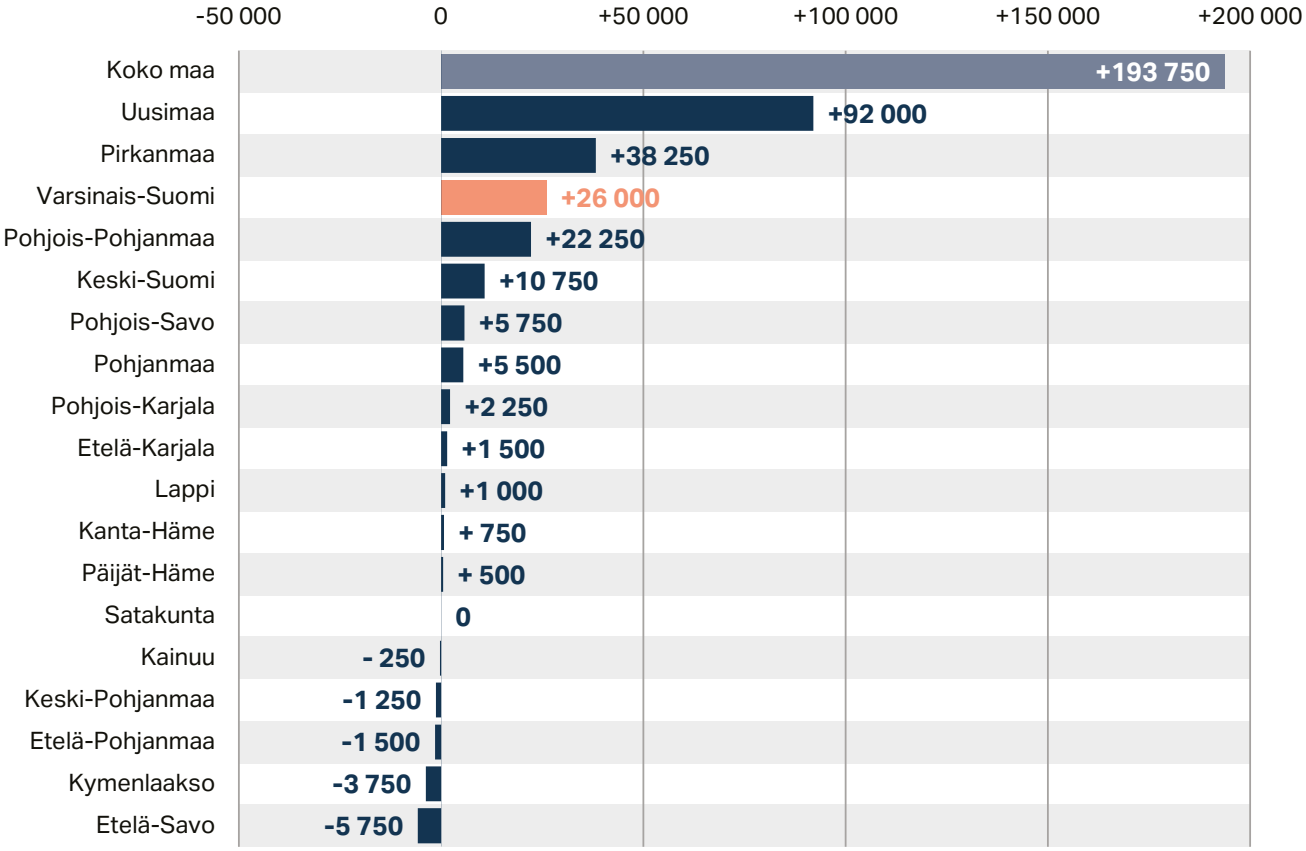

Kuva 19. Työllisten määrän muutos vuoden 2025 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden 2015 keskitasoon verrattuna. Tietolähde: Tilastokeskus.

Työttömyysasteen kehitys (%, trendikehitys paksulla viivalla)

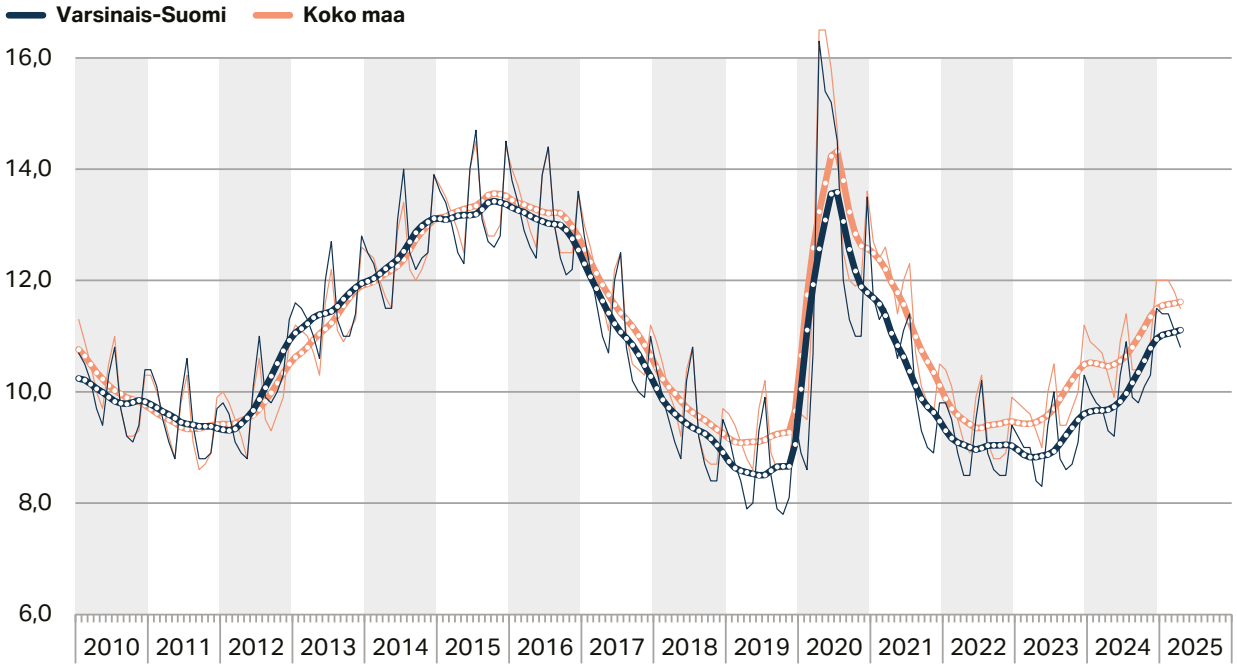

Kuva 20. Varsinais-Suomen ja koko maan työttömyysasteen kehitys. Tietolähde: KEHA-keskus.

Työttömyysaste huhtikuussa 2025 (%)

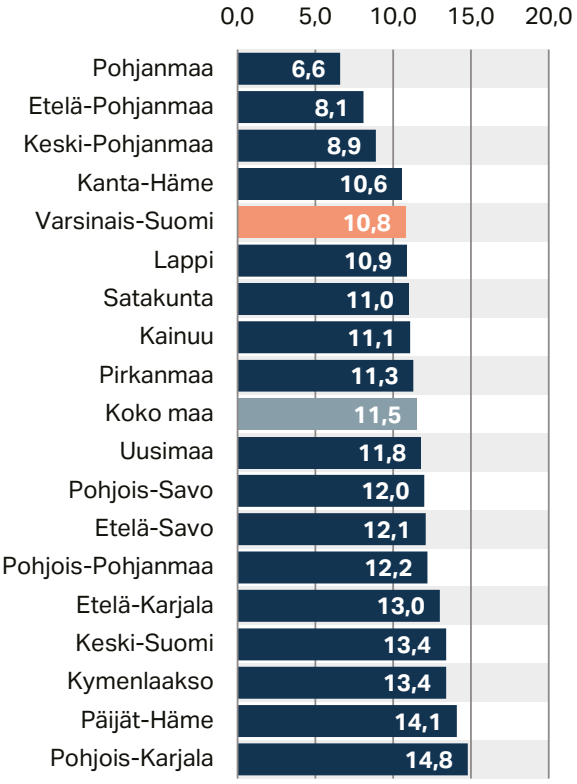

Työttömyysasteen vuosimuutos
(4/2024 – 4/2025, %-yks.)

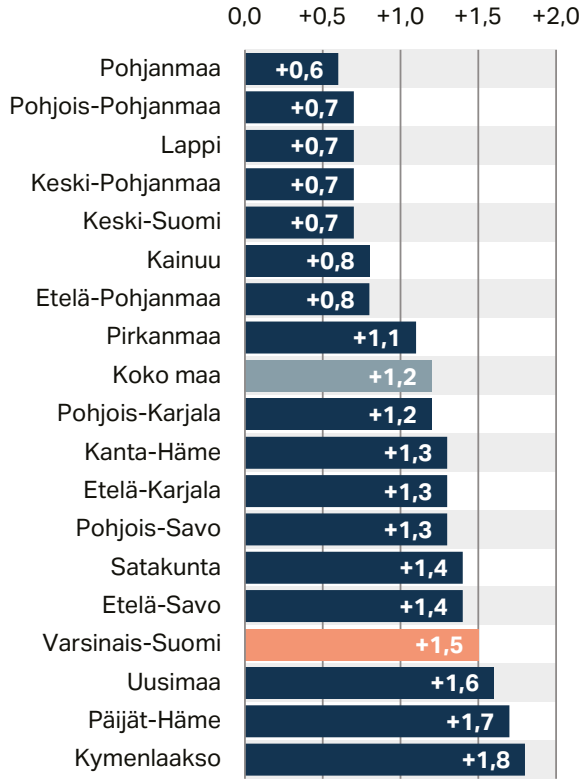

Kuva 21. Työttömyysaste maakunnittain huhtikuusssa 2025 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

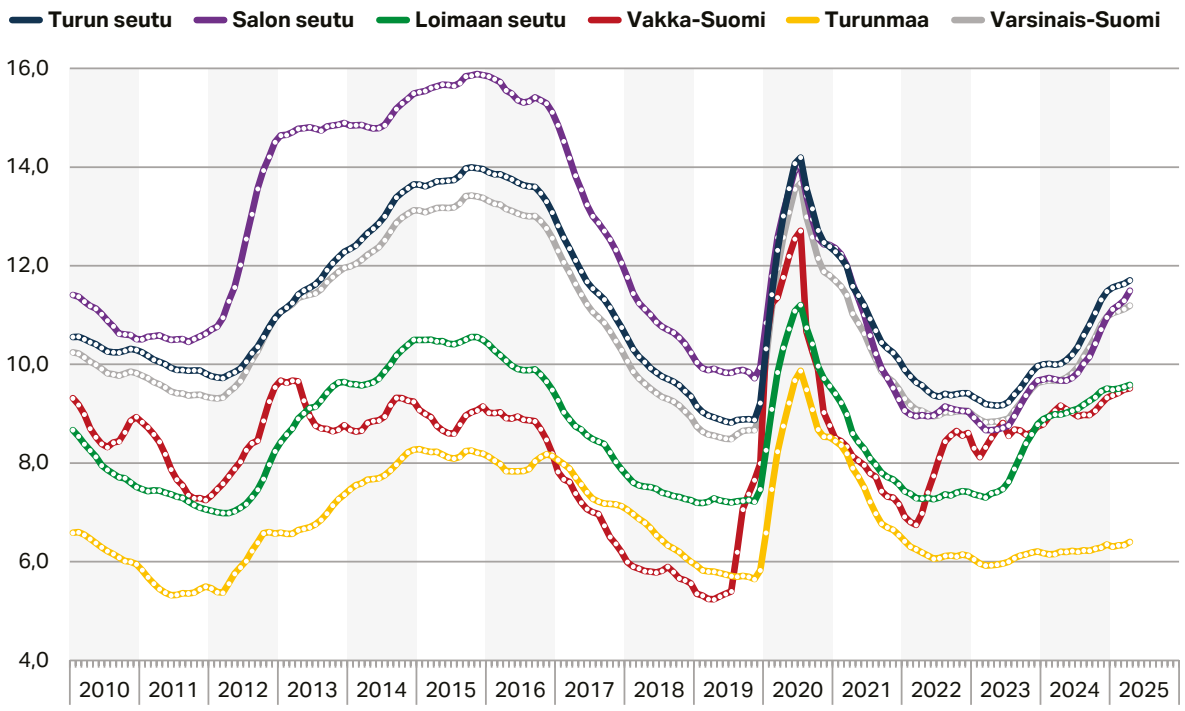

Kuva 22. Varsinais-Suomen seutukuntien työttömyysasteen trendikehitys. Tietolähde: KEHA-keskus.

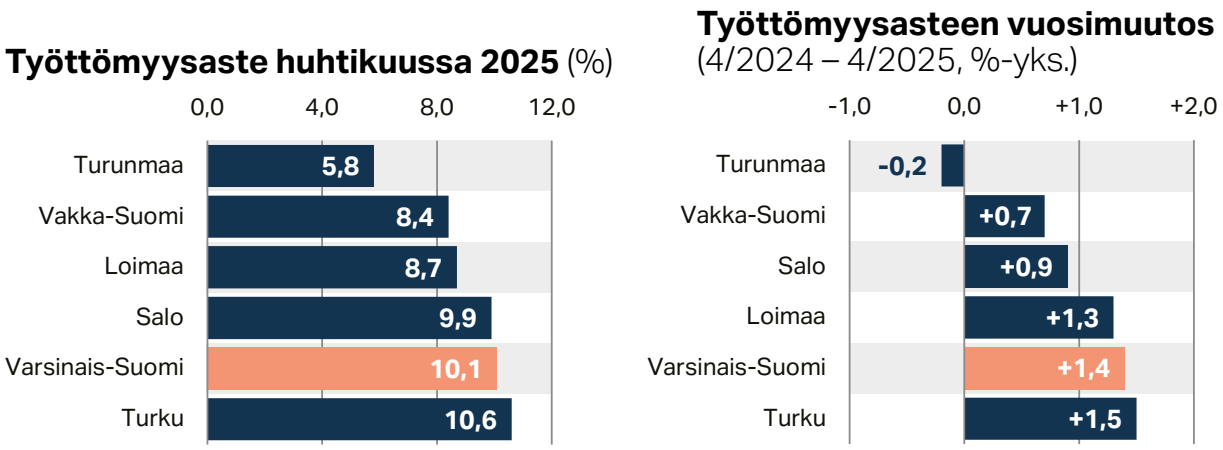

Kuva 23. Työttömyysaste seutukunnittin huhtikuussa 2025 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

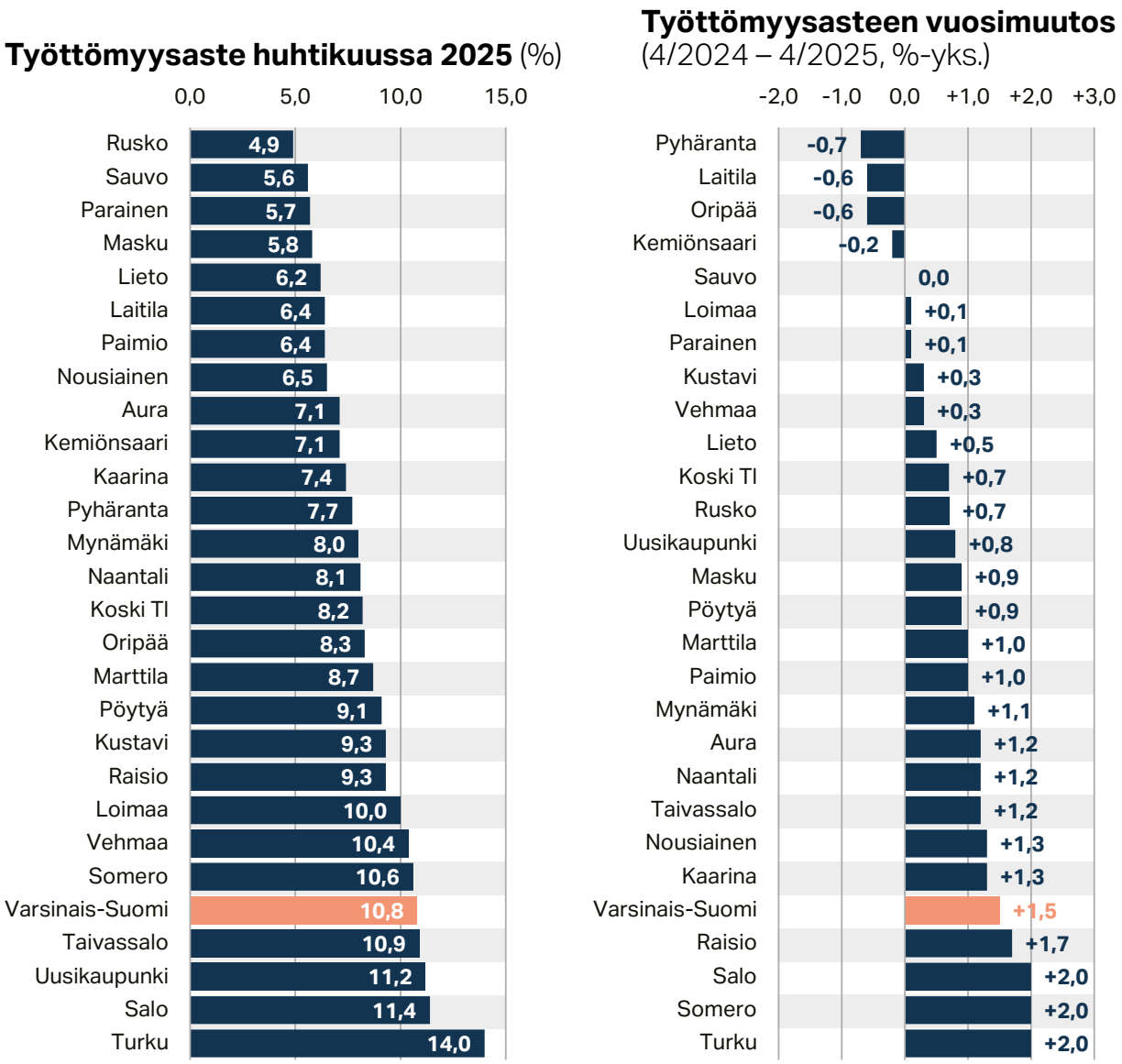

Kuva 24. Työttömyysaste kunnittin huhtikuussa 2024 ja työttömyysasteen muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus.

Uudet avoimet työpaikat huhtikuussa 2025 (vuosisumma)

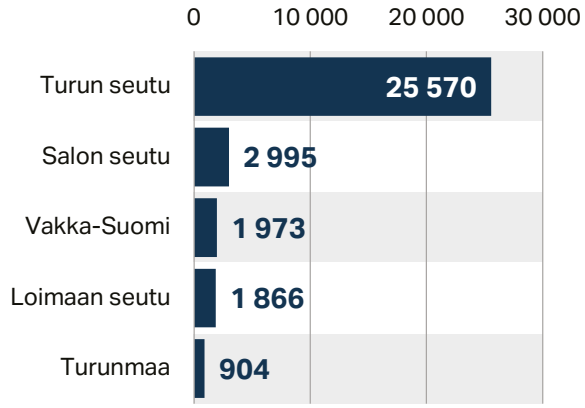

Uusien avoimien työpaikkojen vuosisumman muutos (4/2024–4/2025)

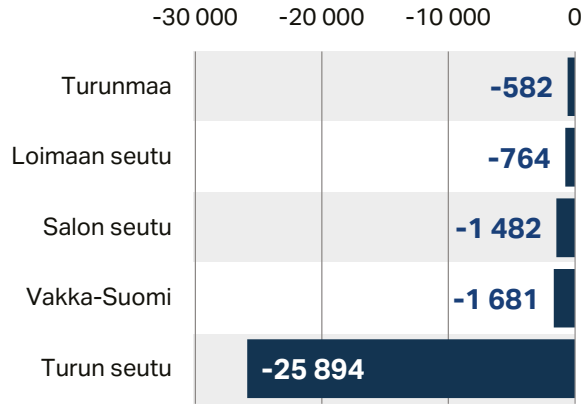

Kuva 25. Uusien avoimien työpaikkojen vuosisumma huhtikuussa 2025 ja vuosisumman muutos verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tietolähde: KEHA-keskus. Vuosisumma kuvaa uusien avoimien työpaikkojen yhteenlaskettua määrää edellisen 12 kk aikana.

Uusien avoimien työpaikkojen määrän kehitys (vuosisumma)

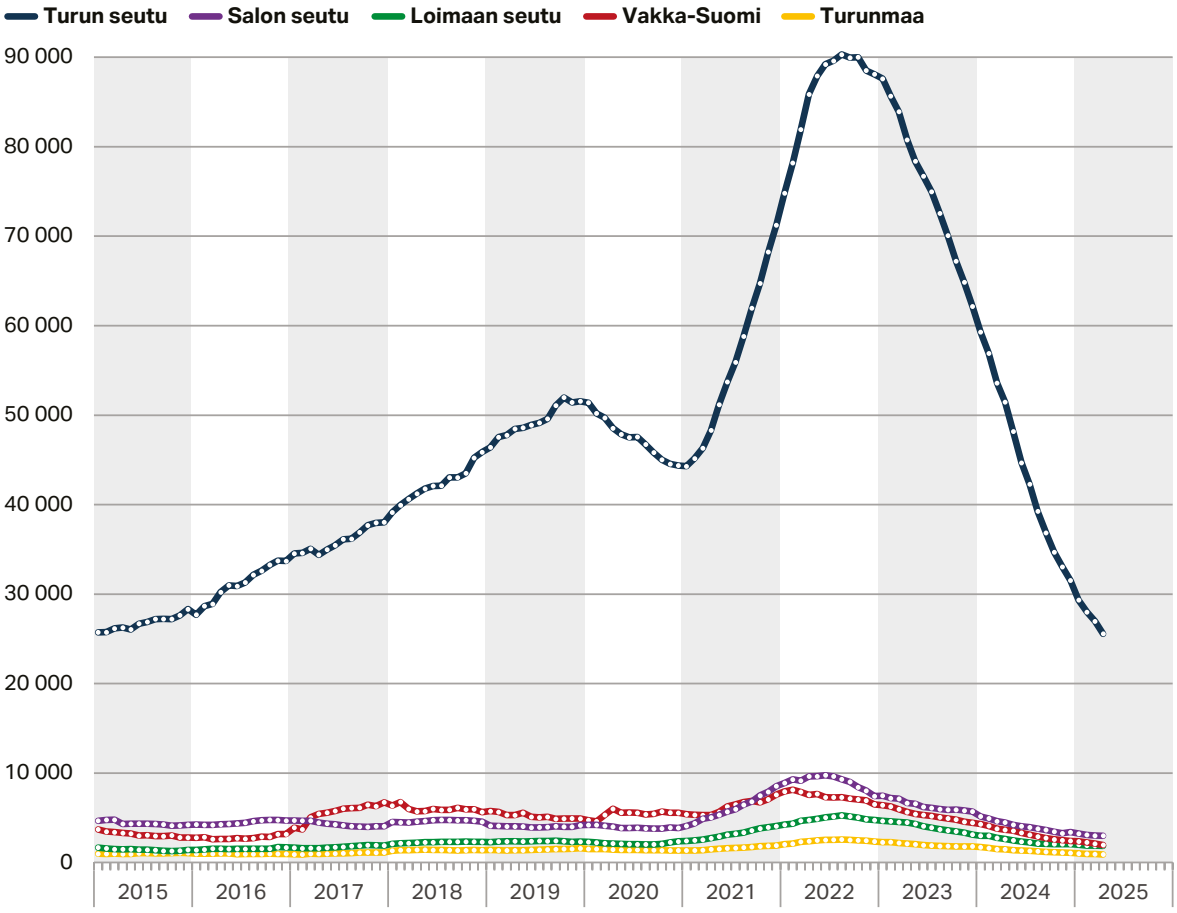

Kuva 26. Uusien avoimien työpaikkojen määrän kehitys Varsinais-Suomessa vuositasolla. Tietolähde: KEHA-keskus. Vuosisumma kuvaa uusien avoimien työpaikkojen yhteenlaskettua määrää edellisen 12 kk aikana.